

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2021-4-032
Karar Sayısı : 21-34/460-232
Karar Tarihi : 08.07.2021

(Önaraştırma)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Ahmet ALGAN,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK

B. RAPORTÖRLER: Cüneyd DAL, Burçin GÜLEŞ, Derya ERMİŞ

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR :

- ANT Kalıp San. ve Tic. A.Ş.
Birlik Organize Sanayi Bölgesi, 1.Cadde No:29, 34953
Tuzla/İstanbul,
- Baymak Makina Sanayi ve Tic. A.Ş.
Orhanlı Beldesi Orta Mah. Akdeniz Sok. No:8 Tepeören
Mevkii Orhanlı 34959 Tuzla/İstanbul
- Bosch Termoteknik Isıtma ve Klima San. Tic. A.Ş.
Aydınevler Mah. İnönü Cad. No: 20 Maltepe/İstanbul
- E.C.A Presdöküm Sanayii A.Ş.
Cumhuriyet Cad. Kervansaray Apt. No: 54/12-A 34367
Şişli/İstanbul
- Gropallı Isı Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.
Yongalık Köyü Hanyanı 81850 Gümüşova/Düzce
- Türk Demir Döküm Fabrikaları A.Ş.
Atatürk Mah. Meriç Cad. No:1/4 34758 Ataşehir/İstanbul
- Vaillant Isı San. ve Tic. Ltd. Şti.
Atatürk Mah. Meriç Cad. No: 1/4 Ataşehir/İstanbul

(1) **E. DOSYA KONUSU:** Üzerinde ilgili kombi/şofben üreticisinin logosu bulunmayan baca uzatmalarının söz konusu kombi/şofben kurulumunda kullanılması durumunda ilgili ürünlerin garanti kapsamına alınmadığı ve bu uygulamanın başvuru sahibinin faaliyetlerini zorlaştırdığı iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 13.06.2019 tarih ve 3898 sayı ile intikal eden, gizlilik talepli şikâyet başvurusunda özetle;

- Kombi/şofben üreticilerinin, kombi/şofben kurulumu aşamasında kullanılan baca uzatmalarında, üzerinde kendi logoları bulunan ürünlerin kullanılmasını garanti sürecinin bir koşulu haline getirdikleri ve bu suretle sadece belirli baca üreticisi firmaların faaliyet gösterdiği bir pazar yapısına yol açtıkları,
- Şikayete konu logo uygulamasının piyasaya etkisinin yalnızca baca üreticilerinin pazar dışına itilmesine değil, aynı zamanda tüketicinin zarar görmesine de sebep olduğu, zira baca uzatması ürününe ilişkin olarak pazarın rekabete kapalı olduğu ve buna bağlı olarak belirli firmaların yüksek oranda satış yaparak haksız rant elde ettiği,

- Hermetik baca uzatması ürünü bakımından aşırı fiyat uygulamasının söz konusu olduğu,
- Kombilerin kurulumu ve kullanımı bakımından kullanıcının can ve mal güvenliğinin büyük önem taşıdığı, bu önem gereğince CE uygunluk belgesine sahip olan baca uzatmalarının kullanıcının can ve mal güvenliği bakımından bir tehlike teşkil etmeyeceği, ancak baca uzatmasının hangi firma tarafından üretildiği hususunun kullanıcının güvenliği açısından bir önem arz etmediği, bu sebeple, şikayete konu uygulamaları gerçekleştirdiği iddia olunan teşebbüslerin, üzerinde kendi logosu olmayan ürünleri garanti kapsamına almamalarının gerekçesi olarak kullanıcının güvenliği unsurunu ileri süremeyecekleri,
- Kombi/şofben üreticilerinin ve baca üreticisi Ant Kalıp San. ve Tic. A.Ş.'nin (ANT) tek taraflı eylemlerinin 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 6. maddesi çerçevesinde incelenmesi gerektiği,
- Kombi/şofben üreticileri ile teknik servisler ve kombi/şofben üreticileri ile ANT ve Gropallı Isı Sistemleri San. ve Tic. A.Ş. (GROPALLI) arasındaki ticari ilişkilerin ve anlaşmalardaki kısıtlamaların 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde incelenmesi gerektiği

hususları belirtilerek, kombi üreticileri olan Türk Demir Döküm Fabrikaları A.Ş. (DEMİRDÖKÜM), Vaillant Isı San. ve Tic. Ltd. Şti. (VAILLANT), Bosch Termoteknik Isıtma Klima San. ve Tic. A.Ş. (BOSCH), E.C.A. Presdöküm Sanayi A.Ş. (ECA), Baymak Makine San. ve Tic. A.Ş. (BAYMAK) ile baca üreticileri olan ANT ve GROPALLI hakkında soruşturma açılması talep edilmiştir.

G. DOSYA EVRELERİ:

- (3) Kurum kayıtlarına 21.08.2019 tarih ve 5440 sayı ile intikal eden ikinci başvuruda ise şikâyetçi; 13.06.2019 tarihli ve 3898 sayılı şikayet başvurusuna ilişkin sürecin hangi aşamada olduğu ve şayet şikayete konu hususlar hakkında önaraştırma açılmasına gerek olmadığına karar verilmiş ise bunun gerekçesi hakkında bilgi talep etmiştir. Söz konusu şikâyet başvurusu, Rekabet Kurulunun (Kurul) 12.11.2019 tarih ve 19-39/628-M sayılı kararı ile 2012/2 Rekabet İhlallerine İlişkin Başvuru Usulüne Dair Tebliğ'in (2012/2 sayılı Tebliğ) 5. maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında değerlendirilerek ilgili başvuruya yönelik olarak işlem tesis edilmemiştir. Bununla birlikte, başvuru sahibine, başvurusunun 2012/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında değerlendirildiğine ilişkin tebligat yapılmadığı hususu, başvuru sahibinin, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun (İYUK) 10. maddesinin birinci fıkrası uyarınca zımni ret işleminin iptali talebiyle idari yargı yerinde dava açmasından ve ilgili mahkemenin de zımni ret işlemine ilişkin karar almasından anlaşılmıştır.
- (4) Nitekim söz konusu Kurul kararına karşı şikâyetçi tarafın başvurusu üzerine açılan iptal davasında, Ankara 7. İdare Mahkemesi, 16.02.2021 tarih ve 2021/442 sayılı kararıyla; davacının iddiaları hakkında, davalı idarece soruşturma açılmasına gerek olup olmadığına tespiti için önaraştırma yapılmasına karar verilmesi gerektiği, ancak belirtilen sürece uyulmaksızın davacının şikâyet başvurusunun zımnen reddedilmesi işleminde hukuka uygunluk bulunmadığı sonucuna varmıştır.
- (5) Bu çerçevede, Ankara 7. İdare Mahkemesinin iptal kararının gereğini yerine getirmek üzere, Kurulun 03.06.2021 tarih ve 21-29/377-188 sayılı kararı ile ANT, BAYMAK, BOSCH, ECA, GROPALLI, DEMİRDÖKÜM ve VAILLANT hakkında önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

- (6) Öneriştirma sürecinde Şikâyet başvurusunda yer alan iddialara yönelik öneriştirma taraflarının, kombi/Şofben üreticisi olduğu mütalaa edilen 37 teşebbüsün, baca uzatması ekipmanı üreticisi olduğu mütalaa edilen 22 teşebbüsün, kombi/Şofben üreticilerinin yetkili servisi olduğu mütalaa edilen 17 teşebbüsün, akredite kuruluş niteliğindeki 10 teşebbüsün, Türk Standartları Enstitüsünün (TSE), BaŐkent Doğalgaz Dağıtım Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ő.'nin (BAŞKENTGAZ), baca üreticilerinin teşebbüs birliği olan Baca İmalatçılarını ve Uygulayıcıları Derneğinin (BACADER), kombi/Şofben üreticilerinin teşebbüs birliği olan Doğal Gaz Cihazları Sanayicileri ve İÇ Adamları Derneğinin (DOSİDER) ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Metroloji ve Sanayi Ürünleri Güvenliği Genel Müdürlüğünün (Bakanlık) görüş ve değerlendirmelerine başvurulmuştur.
- (7) Görüşüne baŐvurulan tarafların görüş ve değerlendirmelerini içeren cevabi yazılar, muhtelif tarihlerde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (8) Öneriştirma süreci sonunda düzenlenen 01.07.2021 tarih ve 2021-4-032/ÖA sayılı Öneriştirma Raporu, 08.07.2021 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıŐtır.
- (9) **H. RAPORTÖR GÖRÜŐÜ:** İlgili raporda; Şikâyete konu eylemlerin ilgili standart ve regülasyonlar çerçevesinde tüketicilerin can ve mal güvenliğini riske atabilecek durumların engellenmesine yönelik olduğu ve bu nedenle haklarında öneriştirma yürütölen teşebbüsler bakımından 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruŐtırma açılmasına gerek bulunmadığı sonuç ve kanaatine ulaŐıldıĐı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İncelenen Teşebbüsler

I.1.1. ANT Kalıp San. ve Tic. A.Ő. (ANT)

- (10) 1958 yılında metal ve plastik parçalar için kalıp üretmek üzere kurulan ANT, baca sektöründe faaliyet göstermektedir. Otomotiv ve beyaz eşya sektörlerine de yan sanayi olarak ürün satışı gerçekteŐtirmektedir.

I.1.2. Baymak Makina Sanayi ve Tic. A.Ő. (BAYMAK)

- (11) 1969 yılında İstanbul'da kurulan BAYMAK, kombi, yoğuşmalı kombi, klima, panel radyatör, hidrofor, kalorifer kazanları, duvar tipi yoğuşmalı kazanlar, merkezi kazanlar, jeneratör, Şofben, termosifon, her türlü makine tesisat ve inŐaat malzemesi imalatı ile bu ürünlerin montajı, tamiri, bakımı ve servisi konularında hizmet sunan üretici bir firma olup ürün gamında yer alan ürünlerin satıŐını farklı bayilik statülerine sahip bayileri aracılığıyla gerçekteŐtirmektedir.

I.1.3. Bosch Termoteknik Isıtma ve Klima San. Tic. A.Ő. (BOSCH)

- (12) Uluslararası alanda faaliyet gösteren BOSCH; kazan, duvar tipi cihazlar, ısı pompası, vb. ürünlerinin üretim ve satıŐını yapmaktadır.

I.1.4. E.C.A Presdöküm Sanayii A.Ő. (ECA)

- (13) Elginkan Vakfı Őirketlerinden olup 1985 yılında kurulmuŐtur. ECA markası altında döküm katı yakıt sobası ile üretime baŐlayıp doğal gazın Türkiye'de kullanılmaya baŐladıĐı yıllar itibariyle doğal gaz ile çalışan cihazların üretim, satış ve pazarlama faaliyetlerini yürütmektedir.

I.1.5. Gropall ısı Sistemleri San. ve Tic. A.Ş. (GROPALLI)

- (14) 1995 yılında kurulmuş GROPALLI temel olarak kalıp sektöründe faaliyet göstermekle birlikte 2006 yılından itibaren kombi ve klima parçaları alanında üretim yapmaktadır. GROPALLI'nin Türkiye dışında, İtalya, Çin ve İspanya'da da üretimi bulunmaktadır.

I.1.6. Türk Demir Döküm Fabrikaları A.Ş. (DEMİRDÖKÜM) ve Vaillant ısı San. ve Tic. Ltd. Şti. (VAILLANT)

- (15) Kombi, kazan, şofben, termosifon, klima ve radyatör üretimi, satışı yapan ve satış sonrası hizmetlerini sunan DEMİRDÖKÜM 2007 yılında Vaillant Grubu tarafından devralınmıştır. Vaillant Grubu ısıtma, soğutma ve havalandırma sistemleri üretimi, dağıtımı ve satış sonrası hizmetleri alanında faaliyet gösteren Almanya merkezli uluslararası bir gruptur. Vaillant Grubu'nun Türkiye'de, VAILLANT, DEMİRDÖKÜM ve Panel Radyatör San. ve Tic. A.Ş. (PANEL) olmak üzere üç iştiraki bulunmaktadır. Bunlardan VAILLANT, DEMİRDÖKÜM ile aynı alanda faaliyet göstermekle birlikte, Türkiye'de herhangi bir üretim faaliyeti bulunmamaktadır. PANEL ise, VAILLANT ve DEMİRDÖKÜM'e panel radyatör üretimi yapmakta, bunun dışında piyasaya ürün arz etmemektedir.

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. Sektöre İlişkin Bilgiler

- (16) İklimlendirme kapalı bir ortamın sıcaklık, nem, temizlik ve hava hareketini insan sağlığına, konforuna, ihtiyaçlarına veya yapılan endüstriyel işleme en uygun seviyelerde tutmak üzere bu kapalı ortamdaki havanın şartlandırılmasıdır. Isıtma, soğutma, havalandırma ve iklimlendirme sektörü genel olarak kapalı mekânlardaki havanın fiziksel şartlarını değiştirmek amacıyla kullanılan klimalardan kazanlara, kombilerden endüstriyel tip soğutuculara kadar çok değişik tipte birçok ürünü kapsamaktadır.
- (17) Isıtma cihazları sektörüne, her çeşit kazan, radyatör, brülör ve kombi gibi mekânları ısıtmada kullanılan ürünler ile boyler ve güneş enerjisi sistemleri gibi sıcak su sağlama amaçlı ürünlerinin dâhil edildiği anlaşılmaktadır. Soğutma ve havalandırma sektöründe konut, işyerleri, fabrika, hastane, otel, okul, lokanta, sinema, tiyatro gibi özel veya genel kullanımlı mekânlarda kullanılmakta olan klima sistemleri yer almaktadır. Hem ısıtma hem de soğutma alanında faaliyet gösteren teşebbüslerin bir kısmı sadece ithalatçı ya da sadece üretici olabildiği gibi bir kısmı da hem üretici hem ithalatçı konumundadır. Türkiye'de gerek ısıtma gerek soğutma gerekse pompa ve basınçlı aletler pazarlarında çok sayıda firmanın faaliyet gösterdiği, hiçbir firmanın tek başına çok yüksek pazar paylarına sahip olmadığı ve ithal ürünlerin yarattığı rekabetçi baskı dikkate alındığında her üç pazarda da yoğunlaşmanın yüksek olmadığı tespit edilmiştir.¹ Ayrıca 2018 yılı verilerine göre, havalandırma ürünlerinin 1,9 milyar dolar, ısıtma ürünlerinin 1,6 milyar dolar, klima ürünlerinin 1,7 milyar dolar, soğutma ürünlerinin 1,6 milyar dolar, tesisat ürünlerinin 4,3 milyar dolar ticaret hacmine ulaştığı görülmektedir.²
- (18) Dosya konusunu oluşturan ürünlere daha ayrıntılı bakıldığında ise, kombilerin, belirli bir alanın hem ısınma hem de sıcak su gereksinimini sağlayan ürünler olduğu görülmektedir. Kombilerin kullanım kapasitelerine, ateşleme sistemine, yakıt cinsine,

¹ Kurulun 26.03.2020 tarihli ve 20-16/232-113 sayılı kararı.

² TOBB Türkiye İklimlendirme Sektörü Strateji Belgesi 2020, <https://www.tobb.org.tr/Documents/yayinlar/2020/T.%20C4%B0klimlendirme%20Meclisi%20C4%B0klimlendirme%20Sekt%C3%B6r%C3%BC%20Strateji%20Belgesi.pdf>, Erişim Tarihi: 26.06.2021

azotoksit emisyon oranına, taze hava alış-atık gaz sistemine, ısı değiştiricisine (eşanjör) ve baca gazından yararlanıp yararlanmama durumuna göre çeşitli kategorilere ayrılabilđi görölmektedir. Kombi çeşitleri içerisinde gerek üreticiler gerekse tüketiciler bakımından en temel ayrımı konvansiyonel (geleneksel)-yoğuşmalı kombilerin oluşturduğunu söylemek mümkündür.

- (19) Yoğuşmalı kombiler, kombi içerisinde yanma işlemi gerçekleştikten sonra baca sistemi ile dışarıya atılan gazların içerisinde bulunan su buharının tekrar kullanılmasını sağlayarak yaklaşık %15'e varan enerji tasarrufu sağlayabilmektedir. Genellikle büyük alanlara sahip konutlarda tercih edilen yoğuşmalı kombiler daha az enerji harcayarak daha fazla ısı açığa çıkarabilmektedir. Yoğuşmalı kombilerde kullanılan sistem ve parçalar farklılık göstermekle birlikte, geleneksel kombilere göre daha yüksek bedel karşılığında tüketiciye sunulmaktadır.
- (20) Kombilerin satış ve taahhüt hizmetleri bağımsız veya üretici firmalarla dikey ilişki içinde olan firmalar (bayi) tarafından gerçekleştirilmektedir. Taahhüt hizmetleri gaz dağıtım şirketlerinden aldıkları sertifika doğrultusunda satılan kombilerin kurulacağı yere uygun olarak projelendirilmesi ve projelerin uygulanmasını içermektedir. Son kullanıcılara yönelik hizmet veren firmalar yalnız satış veya taahhüt işleriyle uğraşabildikleri gibi bu iki hizmeti birlikte de sunabilmektedir. Kombi üreticisi firmalar, tüketicilere karşı her aşamada sorumlu olduklarından, her iki hizmeti birlikte yerine getiren firmaları kalite ve güvenlik kaygıları nedeniyle tercih etmekle birlikte, bu hizmetleri bağımsız bir şekilde yerine getiren firma sayısı da azımsanamayacak düzeydedir.
- (21) Kombi ve şofben gibi yanma sonucunda, insanların yaşam alanlarına dolması halinde boğulma ve ölüm riskine neden olan gazların üretildiği cihazlar, kullanıcı güvenliği açısından diğer standart tüketim ürünlerinden ayrı olarak bazı güvenlik önlemleri gerevesinde değerlendirilmesi gereken ürünlerdir.
- (22) 05.05.2018 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmış olan Gaz Yakan Cihazlara Dair Yönetmelik uyarınca (2016/426/AB) imalatçı tarafından, gaz yakan cihazın ve donanımının temel gereklere uygun şekilde tasarlanması ve imal edilmesi gerekmekte olup cihazın ve belirtilen uygunluk değerlendirme yöntemine donanımının uygunluğunun kanıtlanması halinde AB uygunluk beyanı verilerek CE belgelendirmesi³ yapılmaktadır.
- (23) Doğal Gaz Piyasası İç Tesisat Yönetmeliği'nin "Tanımlar" kısmında "*Basınç dışürme ve ölçüm istasyonu veya servis kutusu çıkışından itibaren sayaç hariç, müşteri tarafından yaptırılan ve mülkiyeti müşteriye ait olan boru hattı ve teçhizatı ile tüketim cihazları, atık gaz çıkış borusu, baca ve havalandırma sistemleri*" olarak tanımlanan tesisat ve bu tesisatta kullanılan ürünlerin, aynı Yönetmeliğin "Standartlar" başlıklı 5. maddesinde belirtilen standartlara uygun olması gerekmektedir. Doğal gaz aışı aynı Yönetmeliğin "Hak ve Yükümlölükler" başlıklı 6. maddesindeki yükümlölüklerin yerine getirilip bahse konu standartlara uygunluğu kontrol edilerek gerçekleştirilmektedir.

1.2.2. Kurulun 10.02.2016 tarih ve 16-04/76-32 sayılı kararı

- (24) Aynı şikâyetçi tarafından, benzer iddialara yönelik 2015 yılında yapılan başvuruya ilişkin olarak Kurulun almış olduğu 10.02.2016 tarih ve 16-04/76-32 sayılı kararda;

³ Ürünlerin, amacına uygun kullanılması halinde insan can ve mal güvenliği, bitki ve hayvan varlığı ile çevreye zarar vermeyeceğini, diğer bir ifadeyle ürünün güvenli bir ürün olduğunu gösteren belgedir. CE sertifikası, Avrupa Birliği'nde (AB) üretilen ve AB Direktiflerinden birinin veya birkaçının kapsamına giren tüm ürünler için bir zorunluluk olmakla birlikte, AB üyesi olmayan ülkelerin ürünlerinin AB içerisinde satılabilmesi için de gereklidir.

- Baca üretimi pazarında faaliyet göstermeyen kombi ve şofben üreticilerinin kendi logolarını taşımayan baca seti kullanılması durumunda garanti sürecini başlatmaması eyleminin rekabeti kısıtlamaya yönelik olduğuna dair herhangi bir somut bilgi ve belgeye ulaşılamadığı,
- Garanti sürecinin başlatılması için riskli ürün grubunda yer aldığı kabul edilen kombi ve şofbenlerin vazgeçilmez parçası olan baca setinin üzerinde üreticinin logosunun bulunması koşulunun son kullanıcıların can ve mal güvenliğini sağlamayı amaçladığı,
- 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı

sonucuna ulaşılmıştır.

I.2.3. İlgili Pazar

- (25) Kurulun işbu dosyanın konusunu oluşturan ihlal iddiaları ile aynı iddiaları ele aldığı 10.02.2016 tarih ve 16-04/76-32 sayılı kararda, ilgili ürün pazarının markaya özgü ya da genel olarak "kaynatıcılar için baca uzatma ekipmanları pazarı" olarak tanımlanabileceği; bununla birlikte, alternatif iki pazar tanımı çerçevesinde yapılacak olan değerlendirmenin değişmeyeceğinden bahisle İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz'un 20. paragrafında yer alan açıklamalar da dikkate alınarak dosya kapsamında ilgili ürün pazarının belirlenmesine ihtiyaç duyulmadığı belirtilmiştir.
- (26) İşbu dosya kapsamında da Kurulun söz konusu içtihadını değiştirecek herhangi bir ilave husus bulunmamakta olup inceleme konusu işlemin, aşağıda yer verilen değerlendirmeler uyarınca gerek ürün gerekse de coğrafi açıdan olası alternatif pazar tanımları çerçevesinde rekabet açısından endişe yaratmaması nedeniyle ilgili ürün pazarının belirlenmesine ihtiyaç duyulmamıştır.

I.3. Değerlendirme

- (27) Önaraştırma sürecinde şikâyet başvurusunda yer alan iddialara yönelik detaylı bir araştırma yürütülmüş olup bu kapsamda kombi/şofben üreticisi olduğu mütalaa edilen 37 teşebbüsün, baca uzatması ekipmanı üreticisi olduğu mütalaa edilen 22 teşebbüsün, kombi/şofben üreticilerinin yetkili servisi olduğu mütalaa edilen 17 teşebbüsün, akredite kuruluş niteliğindeki 10 teşebbüsün, TSE'nin, BAŞKENTGAZ'ın, baca üreticilerinin teşebbüs birliği olan BACADER'in, kombi/şofben üreticilerinin teşebbüs birliği olan DOSİDER'in ve Bakanlık'ın görüş ve değerlendirmelerine başvurulmuştur.
- (28) Görüşüne başvuru alan taraflardan, diğer hususların yanı sıra temel olarak şu konularda mütalaa talep edilmiştir:
- Kombi/şofben ürünlerinin gereken sertifikasyon ve test süreçlerinden geçmesi sürecinde, kombi/şofben ürünlerinde kullanılacak CE belgeli baca uzatması ekipmanlarının ilgili kombi/şofben ile birlikte test edilmesinin gerekli olup olmadığı, diğer bir deyişle baca uzatması ekipmanı ile kombi/şofbenin ayrı ayrı CE belgesine sahip olmasının ayrıca birlikte teste gerek olmadan bunların beraber kullanımı için yeterli olup olmadığı,
 - Bir kombi ya da şofbenin kurulum aşamasında baca uzatması kullanımının gerektiği durumda kombi/şofben üreticilerinin yetkili servislere kendi logolarının bulunduğu ekipmanın kullanılmasını zorunlu tutmasının herhangi bir teknik gereklilik olup olmadığı ve bu kapsamda bir kombi ya da şofben kurulumu aşamasında CE sertifikasına sahip olan ancak ilgili kombi ya da şofben

üreticisinin logosunun bulunmadığı bir uzatma bacasının kullanımının herhangi bir teknik arıza ya da ana cihazla uyumsuzluk riski taşıyıp taşımadığı.

- (29) İlk hususa yönelik olarak, yani kombi/şofben ürünlerinin gereken sertifikasyon ve test aşamalarından geçmesi sürecinde, kombi/şofben ürünlerinde kullanılacak CE belgeli baca uzatması ekipmanlarının ilgili kombi/şofben ile birlikte test edilmesinin gerekli olup olmadığı konusuna yönelik olarak görüşüne başvurulmuş taraflardan elde edilen bilgilerde, bir baca uzatması ekipmanının CE belgesine sahip olmasının, bu ekipmanın bir kombi ya da şofbende kullanımı için tek başına yeterli olmadığı, kombi/şofben ürününün birlikte kullanılacağı baca uzatması ekipmanı ile birlikte test edilmesinin gerekli olduğu vurgulanmıştır.
- (30) Örneğin, konuya ilişkin olarak akredite kuruluş olan (.....) tarafından verilen cevapta; TS EN 15502-2-1 standardının ilgili bölümleri uyarınca cihazın tip testine başlamadan önce baca tiplerine bağlı olarak nasıl kurulması gerektiğinin belirlendiği ve bu kapsamda testlerin imalatçının tanımladığı şartlara göre yapılması gerektiğine atıf yapıldığı ifade edilmiş ve bu nedenle baca uzatma ekipmanlarının cihazla birlikte test edilmesi gerektiği, baca uzatması ve cihazların ayrı ayrı CE belgelerine sahip olmalarının bunların uyumlu çalışacağı anlamına gelmediği ifade edilmiştir.
- (31) (.....) tarafından verilen cevapta ise konuya ilişkin olarak; Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından yayımlanan Doğalgaz Piyasası İç Tesisat Yönetmeliği ve Enerji Bakanlığı tarafından kombi/şofben kurulumunda halen zorunlu tutulan TS 7363 Standardı şartlarına uygun olarak, kombi veya şofbenlere yönelik tüm atık gaz boru bağlantılarının, ilgili kombi/şofben üreticisi tarafından tedarik edilmiş veya onaylanmış baca uzatma boruları ile yapılması gerektiği belirtilmiştir. Bu kapsamda, kombi/şofben ürünleri için gereken sertifikasyon ve test süreçlerinde, baca uzatması ekipmanlarının ana ürün ile birlikte test edilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Kendi CE belgesine sahip fakat ana ürünle birlikte yanma testine tabi tutulmamış uzatma bacalarının kullanımının ürün arızası ve ürün güvenliği riski taşıdığı belirtilmiştir.
- (32) (.....) cevabi yazısında, CE belgesinin önemli bir kriter olduğu, ancak CE belgeli olsa dahi bir baca uzatması ekipmanının ana ürün ile test edilmemesi durumunda söz konusu ürünün %100 güvenli olduğundan bahsedilemeyeceği belirtilmiştir. Bu kapsamda (.....) beş farklı baca uzatması ekipmanı üreticisinin ürünleri ile bu testleri gerçekleştirdiği ve bu sayının her geçen gün artış gösterdiği ifade edilmiştir.
- (33) (.....) cevabi yazısında, her cihazın baca bağlantılarının ve baca kitlerinin ebatlarının, bağlantı şekillerinin farklılık gösterdiği, dolayısıyla CE belgeli olsa dahi baca uzatması ekipmanı ile kombi/şofben ürününün birlikte test edilmesi gerektiği ifade edilmiştir.
- (34) Bakanlık tarafından konuya verilen cevapta; kombi/şofben ürünlerinin ilgili standartlarına ilişkin uygunluk değerlendirme süreçlerinde, teste tabi tutulacak ürünün tipine bağlı olarak, ürün ile birlikte (kurulum talimatları ile beraber) onaylanmış kuruluşa sunulmalarının zorunlu olduğu, bu bağlamda gerçekleştirilen performans ve güvenlik testleri ürün ve ürün ile temin edilen tüm parçalar dâhilinde gerçekleştirilmekte olup ancak bu koşul sağlandığı takdirde, anılan ürünler (kombi/şofben) için CE belgesinin, düzenlendiği belirtilmiştir.
- (35) Akredite kuruluş olan (.....) cevabi yazısında ise; bacalar ve uzatmaları dâhil diğer ekipmanların, kombi/şofbenlerin birer parçası olduğu, bu iki farklı ürünün birlikte nihai ürünü meydana getirdiği, sertifikasyon sürecinde kombi/şofben ürünlerinin, üreticinin önceden beyan ettiği marka baca ve tiplerinde test edildiği ifade edilmiştir.

- (36) Yetkili servis olan (.....) tarafından verilen cevapta; bir uzatma bacasının CE belgesine sahip olmasının onun her kombiyle uyumlu olacağı anlamına gelmediği, farklı marka kombi ve bacanın hiçbir arızaya sebebiyet vermeyeceğinin söylenemeyeceği, kombi ile birlikte test edilmemiş bacanın, delinme, aşınma, erime ve sızdırma gibi riskleri taşıdığı belirtilmiştir.
- (37) Akredite kuruluş olan (.....) tarafından verilen cevapta; kombi/şofben gibi gaz yakan cihazların testi yapılırken; kombi/şofben ve donanımların tamamının üzerinde montajının yapılmış olmasının gerektiği, kombi/şofben atık gaz çıkışında cihaz ile birlikte CE belgeli baca uzatmasının kompakt olarak bir arada belgelendirildiği ifade edilmiştir.

- (38) Konuya ilişkin (.....) tarafından verilen cevapta ise şu açıklamalar yer almaktadır:

“... Kombi/şofben ürünleri hermetik (C tipi) cihaz olarak tasarlanmaktadır. CE belgelendirmesinde kombi/şofben, baca seti, uzatma ve ek parçalarıyla birlikte test etme zorunluluğunu içermektedir. TS EN 15502-2-1:2013-04 ve EN 15502-2-1:2012 standartlarında bu şartlar belirtilmiştir. Baca gazlarının (soba, kombi, şofben vb. tüm ürünler) insan yaşam alanlarına sızması halinde zehirlenme ve ölüm riski oluşmaktadır. Önlem amacıyla birçok yanma ve baca gazı emniyeti ile donatılan kombi/şofben cihazlarında, baca seti ve uzatma parçası olarak ifade edilen baca ekipmanlarının malzeme ve boruların birbirine geçiş ölçüsel uygunluğu hayati önem taşımaktadır. Sonuçta, tüketici ve ürün güvenliği için hermetik baca seti, uzatma ve ek parçalarının kombi/şofben ürünü ile birlikte test edilmesi ve sertifikalandırılması gerekmektedir.”

- (39) Nitekim konuya ilişkin (.....) tarafından gönderilen cevabi yazıda da;

“Baca uzatma parçasının CE sertifikasına sahip olması, kullanılacağı cihaz ile direkt kullanımına uygunluğunu garanti etmez. Kombi/şofben ile gerekli testleri tamamlanmamış baca uzatmasının (ve diğer aksesuarlarının) cihazda teknik arıza ve uyumsuzluklara yol açma riski vardır. Ürünün üzerinde logo olup olmaması değil, ilgili cihazla tüm gerekli testlerin yapılmış olması önemlidir.

Marka logosu uygulaması, arıza ve uyumsuzluk riskini ortadan kaldırmak amacı ile, kombi/şofben üreticisinin ilgili normlarda bahsi geçen tüm şartları karşılayacak şekilde üretilen ürünleri piyasada takibi kolaylaştırması açısından gerekli görülmüştür. İlgili sertifikasyon süreçlerinin tamamı kombi/şofben üreticisi tarafından yürütülmelidir. Kombi/şofben ürünlerinin gereken sertifikasyon ve test süreçlerinde, kombi/şofbende kullanılacak CE belgeli baca uzatmalarının ilgili kombi/şofben ile birlikte test edilmesi gerekmektedir. Kısaca, kombi ve şofben için kullanılacak baca uzatmaları, cihaz ile birlikte test edilmeli, montaj talimatları bu testlere göre (ısı performans, sürtünme katsayısı vs.) metraj bilgi verilmedir.”

ifadelerine yer verilmektedir.

- (40) (.....) cevabi yazısında da hermetik kombi ve şofben ürünlerinin yanma sonucunda oluşan atık gazlarının baca ekipmanları aracılığıyla tahliye edildiği, baca gazlarının yaşam alanlarına sızması halinde zehirlenme ve ölüm riski oluşması dolayısıyla, baca ekipmanlarının malzeme ve borularının ölçü ve tolerans uygunsuzlukları oluşmaması amacıyla, bunların beraber test edilmesi gerektiği ifade edilmektedir. Ayrıca baca ve baca uzatmalarının CE onaylı olmasının her kombi ve şofbende direkt olarak kullanılabilmesi anlamına gelmediği, CE onaylı baca ekipmanlarının farklı özelliklere sahip olabileceği, bunların kombi ve şofben ile birlikte çalışırken çeşitli sorunların ortaya çıkıp çıkmayacağına önceden test edilip tespit edilememesi durumunda ürünün performans ve emniyetinin güvence altına alınamadığı belirtilmektedir.

- (41) Cevabi yazılardan da anlaşılacağı üzere, bir baca uzatması ekipmanının, CE belgesine sahip olmasının, o ekipmanın bir kombi ya da şofben kurulumunda kullanılması için tek başına yeterli olmadığı; ilgili uzatma ekipmanının ayrıca, birlikte kullanılacağı ana cihaz ile birlikte test edilmesi gerektiği, aksi takdirde ilgili regülasyonlara ve standartlara aykırı durumların oluşacağı değerlendirilmektedir. Bu bakımdan, kombi/şofben üreticisi teşebbüslerin, ana üründe kullanımını uygun buldukları ekipmanın bu ürünlerle kullanımının önem arz ettiği anlaşılmaktadır.
- (42) Görüşüne başvurulardan taraflardan mütalaa istenilen ikinci ana husus ise, bir kombi ya da şofbenin kurulum aşamasında baca uzatması kullanımının gerektiği durumda kombi/şofben üreticilerinin, yetkili servislere kendi logolarının bulunduğu ekipmanın kullanılmasını zorunlu tutmasının herhangi bir teknik gereklilik olup olmadığı ve bu kapsamda bir kombi ya da şofben kurulumu aşamasında CE sertifikasına sahip olan ancak ilgili kombi ya da şofben üreticisinin logosunun bulunmadığı bir uzatma bacasının kullanımının herhangi bir teknik arıza ya da ana cihazla uyumsuzluk riski taşıyıp taşımadığı konusudur.

- (43) Konuya ilişkin olarak Bakanlık tarafından yapılan açıklamalar şu şekildedir:

“Kombi/şofben cinsi ürünler gerek teknik özellikleri gerek tipleri (yanma ürünlerinin tahliye metoduna göre sınıflandırılma) bakımından oldukça değişkenlik gösterdiğinden, bu ürünlerle kullanılacak olan ekipmanların seçimi de farklılık gösterecektir. Bu durumda, imalatçı hangi ürünlerde hangi ekipmanların kullanılabileceğini talimatlarında belirtmelidir. Ayrıca, imalatçı tarafından yetkili servislerince kendi logolarının bulunduğu ekipmanların kullanılmasının zorunlu tutulması, ürünlerin uygunluk değerlendirme süreçlerinde bu ekipmanlarla birlikte tabii oldukları testlerden olumlu sonuç almalarıyla ilgili bir gerekliliktir. Dolayısıyla CE sertifikasına sahip olsa dahi herhangi bir başka uzatma bacası ile birlikte kullanıldığı takdirde söz konusu kombi/şofbene dair düzenlenen sertifika geçerliliğini yitirecektir. Bu bağlamda; bir kombi ya da şofbenin kurulumda CE sertifikasına sahip olan ancak ilgili kombi ya da şofben üreticisinin logosunun bulunmadığı bir uzatma bacasının kullanımının, ürünün (kombi/şofben) güvenli bir şekilde çalışmasını etkileyebileceği, dolayısıyla; insanların, evcil hayvanların ve eşyaların güvenliğini de tehlikeye atabileceği mütalaa edilmektedir (örneğin yanmamış gazın ürünün içinde veya ürünün kullanıldığı mekânlarda birikimi).”

- (44) TSE ise konuya ilişkin olarak şu açıklamalarda bulunmuştur:

“18.09.2002 tarih ve 24880 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan “Doğal Gaz Piyasası İç Tesisat Yönetmeliği” m. 5 kapsamında “İç tesisatın tasarımı, yapımı, yerleştirilmesi, kontrolü, işletmeye alınması ve işletilmesi ile ilgili olarak TS, EN, ISO, IEC standartlarından herhangi birine, bu standartlarda yoksa TSE tarafından kabul gören diğer standartlara uyulması zorunludur.” ifadesi yer almaktadır. İç tesisatın tasarımı, yerleştirilmesi ve işletmeye alınması ile ilgili TS 7363:2018 (Doğalgaz- Bina iç tesisatı projelendirme ve uygulama kuralları) standardı bulunmaktadır. TS 7363:2018 standardı 6.4.3 maddesinde “Yoğuşmalı cihazlarda, cihaz ile baca arasındaki atık gaz bağlantısı (duman kanalları) ve bacalar, imalatçı firmaya ait sistem sertifikasyonuna sahip olmalı veya TS EN 1856-1, TS EN 1856-2, TS EN 13063-2+A1 veya TS EN 14471+A1'den herhangi birinin belgelerine haiz olmalıdır. Hermetik baca uygulamalarında (konsantrik); duman kanalı ve baca sistemi, TS EN 1856-1, TS EN 1856-2 veya TS EN 14471+A1'e üretici firmaya ait CE İşaretleme yetki belgesine haiz olmalıdır.” ifadesi yer almaktadır. Kurulum aşamasında baca uzatması kullanımının gerektiği durumda kombi/şofben üreticilerinin yetkili servislerce zorunlu tutmasına ve CE belgesine sahip diğer ekipmanların kullanılması durumunda kombi ya da şofbenin garantisini başlatılmamasına yönelik uygulamanın yürürlükteki Doğal Gaz Piyasası İç Tesisat Yönetmeliği” m. 5 kapsamındaki ilgili standart (TS 7363:2018) gereğince yapıldığı düşünülmektedir.”

- (45) Akredite kuruluş (.....) tarafından konuya ilişkin verilen cevapta; cihazın tip testine başlamadan önce baca tiplerine bağlı olarak nasıl kurulması gerektiğini ele alan TS EN 15502-2-1 standardının ilgili hükümleri doğrultusunda testlerin imalatçının tanımladığı şartlara göre yapılmasının ve bu nedenle, herhangi bir uyumsuzluk ve buna bağlı olarak risk oluşmaması için imalatçının belirlediği kısıtlamalara uyulmasının gerektiği belirtilmiştir.
- (46) Bir diğer akredite kuruluş olan (.....) tarafından verilen cevapta; kombi/şofben ürünün amaçlanan şekilde doğru kullanımı için üretici firmanın ürününe montajı gerçekleştirecek baca ve bağlantısı için ek şartlar getirebileceği; bu noktada, tüketicinin teknik konuya hakim olmaması ve pazarda yer alan baca üreticilerinin kısıtlı bilgi paylaşımı nedeniyle marka veya işaret (logo) gösterimi uygulamasının tüketicinin doğru seçim yapmasını kolaylaştıracağı ifade edilmiştir.
- (47) Akredite kuruluşlar arasında yer alan (.....) tarafından verilen cevapta; farklı üreticilere ait aynı çeşit CE belgeli bacaların, kendi içlerinde ölçü olarak farklılık gösterebildiği ve sahada test ve sertifikasyon sürecinde ürün ile birlikte test edilerek onaylanmış olan baca kullanılmadığı takdirde sızdırmazlık ile ilgili güvenlik açığının oluşabileceği, bu durumun ise son kullanıcılar için risk ve güvenlik açığı oluşturduğu belirtilmiştir. Bu nedenle ürünlerin, sertifikalandırma sürecinde onaylanan baca markası ile kullanılmasının gerektiği ifade edilmiştir.
- (48) Bir diğer akredite kuruluş olan (.....) tarafından konuya ilişkin olarak şu açıklamalarda bulunulmuştur:

“Kombi/şofben üreten firmalar genel olarak; kombi/şofben ile birlikte belirli uzunlukta bacayı piyasaya sürerler. Şayet yatayda veya dikeyde daha uzun bacaya ihtiyaç duyulması (veya baca çıkışında kullanılacak baca dirsek sayısının birden fazla olması halinde) durumu için montaj, kullanma ve bakım talimatlarında bu konudaki baca uzunluğu veya dirsek sayısına göre montajın gerçekleştirilmesi gerekir. Ayrıca da kombi/şofben testleri ilgili durumlar göz önüne alınarak yapılır. Kombi/şofben, servis tarafından işletmeye alınırken imalatçının kullanıcıya verdiği orijinal baca uzatması kullanılmalıdır. Farklı bir markanın baca uzatması kullanılması durumunda baca çapı ve bağlantılar ile ilgili sorunlar yaşanabilir (Bu sorunlar hemen açığa çıkmayabilir, zamanla kullanıma bağlı çıkabilir). Kombi/şofben devreye alınırken imalatçısına ait baca ve baca uzatmasının kullanılması teknik bir gerekliliktir. Servisin devreye aldığı kombi/şofbenden kaynaklı bir kaza (Patlama, yangın) sonrası ölüm, yaralanma veya maddi kayıplar gibi uygunsuzluk yaşanır ise imalatçı firma sorumluluk altındadır (Kullanıcının tesisata müdahale etmesi, cihaz yerinin değiştirilmesi, bağlantılara müdahale edilmesi gibi durumlardan kullanıcı sorumluluk altındadır).”

- (49) Akredite kuruluş (.....) tarafından verilen cevapta ise; ilgili regülasyon uyarınca kombi/şofben üreticisinin ürünleriyle beyan etmiş olduğu ve bu beyan ile birlikte testlerden geçen bacanın kullanımının zorunlu olduğu, üreticinin beyan ettiği baca tipinin dışında kullanılan uzatmaların, ilgili regülasyon ile ürünün güvenlik gerekliliklerinin kontrolünde kullanılan standartların dışında kalacağı, buna bağlı olarak ise baca kurulum kurallarının dışına çıkılabileceği ve bu durumun da gaz sızıntısı, patlama, zehirlenme risklerini artırabileceği ifade edilmiştir.
- (50) (.....) tarafından konuya ilişkin olarak verilen cevapta; kurulum aşamasında kullanılacak baca ekipmanlarının kombi/şofben üreticisinin logosuna sahip olmasının, kurulumu yapacak teknik ekibin kombi/şofben ile kullanılacak ekipmanın birlikte test edildiğinden ve güvenli olduğundan emin olmasını sağladığı belirtilmiştir. Ayrıca bazı CE belgelerinin güvenilirlik açısından üretici firmalar nezdinde itibarının olmadığı, CE belgesi şartlarına ilave olarak kombi/şofben üreticisi firmaların kullanılacak

ekipmanlarda ilave şartlar arayabildiği ve ürünlerinde olağan testlerin dışında kendi test ve denetimlerini de yaptıkları ifade edilmiştir.

- (51) Yetkili servis konumundaki (.....) tarafından verilen cevapta; ilgili kombi/şofben ürünü ile birlikte test edilmeyen ekipman kullanımı durumunda ortaya çıkabilecek ve tüketicilerin can güvenliğini tehlikeye atabilecek risklerin yetkili servisin teknik imkanları ve bilgisiyle yahut CE vb. belgelere bakılarak anlaşılmasının mümkün olmadığı belirtilmiştir. Yetkili servislerin sahadan, markasız vb. baca uzatması ekipmanlarının gereken güvenlik şartlarını taşıyıp taşımadığını göz kontrolü ile anlamasının mümkün olmadığı, bu nedenle ilgili kombi/şofben üreticisinin temin ettiği, ürün ile birlikte test edilen orijinal baca seti ve ek parçalarının tercih edilmesi gerektiği ifade edilmiştir.
- (52) Konuya ilişkin (.....) tarafından verilen cevapta; kombi bacası ve baca uzatmasının atık gazın tahliyesi için kullanılan ana elemanlar olduğu, bunların atık gazın yaşam mahalline sızdırmazlığını sağlamasının üretici firmanın sorumluluğunda olduğu, ana cihaz ile uyumsuz bir baca uzatmasının kullanıldığı bir mahalde atık gazın sızması durumunda ölümlerle sonuçlanabilecek zehirlenmelerin meydana gelebileceği ifade edilmiştir. Bu kapsamda, uzatma ve benzeri ekipmanların ana cihaz ile birlikte test edilmesi ve birbiriyle uyumlu olması gerektiği belirtilmiştir. Aksi halde uyumsuzluk yaşanabileceği ve can ve mal güvenliğini tehlikeye düşürebilecek kazaların meydana gelebileceği ifade edilmiştir.
- (53) (.....) tarafından verilen cevapta ise; kombi/şofben baca seti ve baca uzatma parçalarının bağlantı noktalarında muf ve conta kalitesinin, kombi kullanım süresi ile eş şekilde sızdırmazlık sağlamasının atık baca gazının kullanım mahalline yayılmaması ve tüketicilerin can güvenliğinin korunması için önemli olduğu ifade edilmiştir. Kombi/şofben ürünü ile birlikte test edilmiş ve sertifikalandırılmış hermetik baca ve ekipmanları dışında farklı ürünlerin kullanılması durumunda tüketicilerin can güvenliğini etkileyecek hususların yetkili servislerin teknik imkânları ile anlaşılma imkânı olmadığı belirtilmiştir. Bu bakımdan, tüketici güvenliğini etkileyecek olası bir vakada muhataplık konusu ve güvenliğin öncelikli olması hususları nedeniyle ilgili kombi/şofben markasının temin ettiği, ürün ile birlikte kullanılan orijinal hermetik baca ve ek parçalarının kullanımının gerekli olduğu ifade edilmiştir.
- (54) Yetkili servis olan (.....) tarafından verilen cevapta; her CE sertifikalı sahip ürünün aynı özelliklerde olmadığı, önemli olan hususun kombide kullanılan atık gazın tahliyesi olduğu, bunun için kombiyle uyumlu olan orijinal baca kullanılmasının zorunlu olduğu belirtilmiştir. Uyumsuz bir bacanın kullanılması halinde atık gazın içeriye dolarak zehirlenme ve ölüm olayının meydana gelebileceği, kombi montajının yapılacağı yer seçiminde gazın tekniğine uygun olarak tahliyesinin sağlanması için kanun ve yönetmeliklerle belirlenmiş kurallar bulunduğu, gazın tahliyesini sağlayan baca aparatının da uygun tasarım ve malzemedan üretilmesinin can güvenliğinin sağlanması açısından zorunlu olduğu ifade edilmiştir. Cihazla uyumsuz bir uzatma bacasının montajı halinde hem cihazın güvenliği hem de can güvenliğinin tehlikeye gireceği, uyumsuz bir baca ekipmanının montajı halinde kirli gazın dışarıya gideceğine evin içine girebileceği ve bu durumun mahalde bulunan kişilerin zehirlenmesine ve ölmesine sebep olacağı, aynı şekilde kombi yoğunlaşma suyunun cihazın içine akıp cihazı bozabileceği belirtilmiştir.
- (55) Bir diğer yetkili servis olan (.....) tarafından verilen cevapta; orijinal olmayan uzatma bacalarının ve ek parçaların kalitesinin yetkili servis olarak bilinmemesi nedeniyle ekipman ile ana cihaz arasında uyumsuzluk riski olup olmadığının belli olmadığı, zamanla kullanıldıkça sorunların ve risklerin ortaya çıkabileceği ifade edilmiştir.

(56) Yetkili servis (.....) tarafından şu açıklamalarda bulunulmuştur:

“Kombi/şofben gibi doğal gaz, LPG ile çalışan cihazların yetkili servis hizmetlerinde tüketici ve ürün güvenliği en önemli unsurdur, gaz yakan cihazların doğal gaz, atık baca gazları, su, elektrik pek çok emniyet donanımı ile arzı sağlanmaktadır. Bu ürünler çalışma ve emniyet fonksiyonlarını yerine getirmesi için ilgili markanın montaj ve ilk çalıştırma kurallarına uyulması onarımlarda orijinal yedek parça, periyodik bakım, markanın kendisine sertifikalı baca seti, baca uzatma parçaları ile bütün çalışması önem arz etmektedir. Bacalardaki logo uygulaması geçmiş yıllarda ilgili marka bacalarının taklit edilmesi, kalitesiz ürünlerin müşterilere sunulması, müşteri güvenlik riskleri nedeniyle orijinal bacaların hizmetlerde ayrıştırılması için ilgili kombi/şofben markasının yazılmasına başlanmıştır, bu işleme rağmen baca ve logoların dahi sahteleri sahada satılmakta, yetkili servisler olarak müşteri güvenliğini tehdit edebilecek bu ürünlerin kullanılmaması için ilgili kombi/şofben markasına ait orijinal baca kontrolü yapılmaktadır. Kombi baca seti ile baca uzatma parçalarının eş özelliklerde olması, uyumu önemlidir.”

(57) (.....) tarafından verilen cevapta ise; “7363 Doğal Gaz – Bina İç tesisatı Projelendirme ve Uygulama Kuralları Standardı” uyarınca kombi/şofben ürünlerinde yanma için temiz hava temini ve atık gaz tesisatında kullanılan yardımcı donanımlar için; imalatçı firma tarafından temin edilen ve imalatçı firma talimatlarında belirtilen orijinal parçaların kullanılması ve bunların imalatçının talimatlarına göre monte edilmesi gerektiği belirtilmiştir.

(58) Ayrıca (.....) tarafından gönderilen cevabi yazıda TS EN 15502-2-1:2013-04 Standardı uyarınca kombi cihazının baca seti, uzatma ve ek parçalarıyla birlikte test edilmesi gerektiğinin açıkça düzenlendiği, baca uzatması ekipmanlarının kombi üreticisi tarafından üretilmediği, kombi üreticilerinin ürün testlerini tamamlamak suretiyle onayladığı parçalar dışındaki ekipmanların kullanıma uygun olup olmadığı hususunun montaj yapanlar ya da yetkili servisler tarafından sahada değerlendirilmesinin mümkün olmadığı, üretici tarafından onaylanmayan baca ekipmanlarının kullanılmasının cihazın verimsiz çalışmasına, arızalanmasına, uyumsuzluk çıkmasına ve can ve mal güvenliği noktasında risk doğabilmesine sebebiyet verdiği ifade edilmektedir.

(59) Yukarıda yer verilen ve Bakanlık'tan TSE'ye, akredite kuruluşlardan yetkili servislere ve kombi/şofben üreticilerinden baca uzatması ekipmanı üreticilerine kadar geniş bir kesimin konuya ilişkin açıklamalarından da anlaşılacağı üzere, ilgili standart ve regülasyonlar uyarınca; kombi/şofben ürünlerinin gerekli test ve sertifikasyon süreçlerinde, bu ürünler ile birlikte kullanılacak baca uzatması ekipmanlarının da beraber teste tabi tutulduğu, bir baca uzatması ekipmanının sadece CE belgesine sahip olmasının belli bir kombi/şofben ürünü ile tam uyumlu çalışacağı anlamına gelmediği değerlendirilmektedir. Aksi bir durumda, yani kombi/şofben imalatçısının kendi ürünü ile birlikte test ve sertifikasyon süreçlerine tabi tutup onaylamadığı bir baca uzatması ekipmanının ilgili kombi/şofbende kullanımında, kombi/şofben ürünü ile baca uzatması ekipmanı arasında uyumsuzluk oluşabilecek ve bunun sonucu olarak gaz sızıntısı, patlama ve zehirlenme gibi tüketicilerin can ve mal güvenliğini tehlikeye atacak durumlar yaşanabilecektir.

(60) Gerekli test ve sertifikasyon süreçlerinin uzunluğu ve maliyeti dikkate alındığında, bir kombi/şofben üreticisi teşebbüsün, çok sayıda baca uzatması ekipmanı üreticisi ile anlaşma yapıp ilgili ekipmanların ana cihaz ile uyumluluğunu test etmesinin beklenemeyeceği, zira söz konusu ekipmanların üretiminde zorunlu standartların yanı sıra imalatçı teşebbüslerin de bir takım ilave şartlar benimseyebildiği göz önünde tutulmalıdır. Nitekim ilgili ekipmanların üretimi noktasında, bu ekipmanları üretecek teşebbüsün başta teknik kapasite olmak üzere belirli niteliklere sahip olması

gerekmekte olup ayrıca kombi/şofben üreticisi teşebbüslerin ilgili ekipmanların güvenilirliğinden emin olması şarttır. Bu durum ise kombi/şofben üreticisi teşebbüslerin birçok teşebbüs ile logolu ekipman üretimi konusunda anlaşma yapmasının her durumda mümkün olmamasını beraberinde getirmektedir.

- (61) Yukarıda değinilen Kurulun konuya ilişkin 10.02.2016 tarih ve 16-04/76-32 sayılı kararında da; baca üretimi pazarında faaliyet göstermeyen kombi ve şofben üreticilerinin kendi logolarını taşımayan baca seti kullanılması durumunda garanti sürecini başlatmaması eyleminin rekabeti kısıtlamaya yönelik olduğuna dair herhangi bir somut bilgi ve belgeye ulaşılamadığı, aksine garanti sürecinin başlatılması için riskli ürün grubunda yer aldığı kabul edilen kombi ve şofben ürünlerinin vazgeçilmez parçası olan baca setinin üzerinde üreticinin logosunun bulunması koşulu getirilmesinin ürünün son kullanıcılarının can ve mal güvenliğini sağlamayı amaçladığı ve söz konusu iddialara yönelik soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına hükmedilmiştir. İşbu dosyada yürütülen araştırma neticesinde de bahsi geçen Kurul kararında yer alan tespit ve değerlendirmeleri destekler nitelikte tespitlere ulaşılmış olup şikâyete konu eylemlerin gerekçesinin ilgili standart ve regülasyonlar çerçevesinde tüketicilerin can ve mal güvenliğini riske atabilecek durumların engellenmesi olduğu değerlendirilmektedir.
- (62) Bunun yanı sıra, kombi/şofben üreticisi teşebbüslerin, genel anlamda baca uzatması ekipmanı üretiminin olmaması, diğer bir deyişle söz konusu ekipmanların alıcısı konumunda olması ve kombi/şofben üreticisi teşebbüsler ile bunların baca uzatması ekipmanı tedarik ettiği teşebbüsler arasında herhangi bir münhasırlık ya da rekabet etmeme yükümlülüğü ilişkisinin tespit edilememesi, şikâyete konu eylemlerin rekabeti kısıtlama amacı ile yapılmadığı tespitini destekler niteliktedir.
- (63) Tüm bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde, haklarında önaraştırma yürütülen teşebbüsler bakımından 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

- (64) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.